

O B S A H

I.

V roce dualismu 1 — Domov 2 — Hospodářství 2 — Politika 3 — V Krkonoších 4
Do Prahy 5 — Tíseň a touha 5 — Okna do Evropy 6 — Krásná literatura 7 — Staro-
a Mladočeši 8 — Punktace 10 — Studentská fronta 11 — Pokrokové hnutí 12 — Šach
radníci 13 — Spolky a sjezdy 14 — Doktorem práv 15 — „České státní právo“ 15
Na vojně 17 — První utkání 18 — „Politické zločiny“ 20 — Konec punktací 21
Mezi dělníky 22 — „Rudý prapor“ 23 — V „černé knize“ 24 — 17. srpna 1893 26
V předvečer výročí reskriptu u Choděřů 28 — Zatčen 28 — Rudolf Mrva 29
Omladina a „Omladina“ 30 — Žaloba, proces a rozsudek 31 — Dva roky těžkého
žaláře, dohromady sto roků 33

II.

Dva roky! 34 — Na Borech 35 — Drobná válka a život v cele 36 — Přilepšení 36
Co hnutí a co strana? 38 — Masaryk 40 — Krutý dopis 42 — Česká Moderna 43
Amnestie 43 — Svět se změnil 44 — Nymburský sjezd 46 — Rozkol s Antonínem
Hajnem 57 — Rozkol s Mladočechy 62 — Hubené šanse radikalismu 62 — Co
napřed? 64 — Pouští a očistcem 65

III.

Badení, Gautsch, Thun 67 — Kaizl 70 — Od radikalismu k oportunismu 74
Hospodářství! 75 — „Slovo“ 77 — Nová koncepce a nové cesty 77 — Koncentrací
osob, ne stran! 85 — Všeobecné hlasovací právo 87 — Mezi reorganizovanými
Mladočechy 88 — Naděje a skutečnost 93 — Volby roku 1907 95 — Evropa v po-
hybu 98 — Bienerth 102 — Thun 104 — Stürgkh 105 — Očistec pozitivní poli-
tiky 106 — Kandidátem proti K. S. Sokolovi 108 — 2241 proti 2401 110 — „Karte-
lové volby“ roku 1911 111 — Říšská rada a zemský sněm 112 — Malý finanční
plán 113 — Branná předloha 115 — O vyrovnání v Čechách 119 — Ústavní pře-
vrat 122 — Zrádce Šviha! 125 — Proces a rozsudek 128 — Slepě vstříc kata-
strofě 130

IV.

Pasivita a šibeniční vtíp 133 — Vojáci proti civilistům 134 — Opět „Politické
zločiny“ a opět marně 136 — Přijdou Rusové? 137 — Česká otázka 137 — Proti
Rakousku 138 — Rusko pomůže 138 — Mafie mladočeská, realistická, státo-
právní a spojená 140 — Svatkovskij 142 — Spojení přes Sofii: program Velkých
Čech 144 — Dr. Kramář: slovanskou imperií 144 — Družiník v Praze: „Večeře na
Petříně!“ 145 — Revoluční poslové 146 — První schůze společné Mafie a zatčení
Kramáře a Scheinera 149 — Vojáci běsní, civilisté se připravují 150 — Rašín
zatčen a odvezen do Vídně 151 — Vězení a přípravy k procesu 151 — Žaloba
o 103 stránkách folia 153 — Hubený materiál 154 — Zase „návodcem“ 156
Obrana 156 — Svědkové 158 — Život v cele 158 — Markus Preminger 158

Doktor Körner 160 — Rozsudek 160 — „O rok méně jsem žil“ 161 — Pokusy o abolicí 162 — Stürgkh zavražděn 164 — František Josef zemřel právě včas 165 Místo smrti provazem deset let žaláře 165 — Lektura 166 — Hrůzy Möllersdorfu 166 — Svoboda 168

V.

Rakouské panství 169 — Armáda 169 — Císař-voják 170 — Druhá, skutečná tvář státu 170 — „Tato nám vnucená válka“ 172 — Vojáci proti úředníkům 172 — Národnost 173 — Hospodářský tlak války 174 — Drahota 175 — Neodvratný konec 1918 176 — „Durchhalten“ 177 — Válečný socialismus a ústředny 179 — Proces vyčerpání 181 — Obecná tíseň a demoralisace 181 — Poměry v Čechách počátkem roku 1918 182 — Hrozivé zjevy 183 — 1. máj 1918 184 — Jaký bude konec: národní revoluce či bolševictví? 186 — Idea národní vítězí 187

Chabé přípravy na financování války 187 — Výstrahy guvernéra Popovicse 1913 188 — Již roku 1908 rozhodnuto: za války uděláme bankrot 189 — Podle § 14. vláda se zmocňuje, aby peníze na válku opatřila úvěrními operacemi bez trvalého zatížení státní pokladny 189 — Rakousko-uherská banka lombarduje státní pokladní poukázky 190 — Suspense bankovní akty: Rakousko-uherská banka smí půjčovat státu, nemusí krýt oběh ze dvou pětín kovem a uveřejňovat výkazy 190 — Od října 1914 půjčuje Rakousko-uherská banka státu na směnky 190 — 26. října 1918 stát dluží bance 35 miliard korun 190 — 33 miliardami z válečných půjček se neplatí dluhy u banky, nýbrž státní výdaje, a půjčky se lombardují u Rakousko-uherské banky 191 — Na válku vydáno 68·3 miliardy korun 192 — V den ultimata byl oběh bankovek s žirovými účty méně než 2·5 miliardy, koncem října 1918 byl oběh 30·7, žiro 2·9, dohromady 33·6 miliardy, čili oběh stoupl třináctapůlkrát 192 — Následky inflace: drahota, anarchie cen 193 — Umělý kurs rakouské koruny 195

Od konjunktury k vyčerpání 195 — Dualismus podporuje blokádu 197 — Symptomu zkázy pronikají i do vězení 197

Česká otázka roku 1917 198 — Nebezpečí separátního míru 199 — Konec ruské orientace 201 — Český aktivismus 202 — Stanovisko domácího odboje 202 Český svaz 204 — Česká fronta mimo strany 205 — Jak došlo k amnestii 207 Soustředění stran? 209 — Luhačovice, Turnov 210 — Po třetí doktorem práv 212 Soustředění v Národních Listech 213 — Státoprávní demokracie, její úkoly a vyhlídky 213 — Rašín informuje státní policii 216

Ruská tragedie 218 — Bolševici nabízejí spásu oběma císařstvím 219 — Národové nebudou slyšeni 220 — Tříkrálová deklarace odpovídá 221 — Hrabě Czernín mluví od plic 222 — Národní přísaha nedovolí couvnouti 223

Přesuny na levo 225 — Sociální radikalismus 227 — 14. říjen a protiakce Rašínova 227

Rakousko a Národní výbor 229 — Kapitulace se blíží 231 — Vojáci ochotní vyjednávat 232 — Poslání majora Kalhouse 232 — Noc na 28. říjen 236 — Čtyřka Národního výboru ujímá se správy země a prohlašuje samostatnost státu 238

Vojáci a místodržitel 240 — Spor o 28. říjen 243 — Jeho význam: bylo to šťastné
fait accompli v pravý okamžik 244

VI.

Velký obrat 247 — Hospodářský program revoluce 248 — První projekty mě-
nové 250 — Zvláštní situace nového státu 251 — Inflace, dražota, anarchie cen,
plethora peněz 252 — Rakousko tiskne dále 252 — Stát nemá hranic, zatím se jen
brání nově natištěným korunám a lombardu půjček 253 — Dva první cíle: osamo-
statnění měnu a zjištění majetnost občanů 253 — Inflace nutí k nápravě měny též
obmezením oběhu 254 — Potřeba stáhnouti část oběživa, které život hospodářský
vzhledem k úrovni cen nepotřebuje 255 — Otázka, zda stáhnouti více čili zmenšo-
vati dále inflaci a zlepšovati kurs koruny 255 — Důsledky takového postupu 256
Wallisův státní bankrot roku 1811 a nemožnost jíti touto cestou 257 — Rašín:
frankovou měnu vedle korunové 259 — Preiss: ihned novou zlatou měnu, bez
ohledu na rakouskou 260 — Jíný Rašínův projekt: stáhnouti 80 procent bankovek
a ze zbytku dvou miliard vytvořiti hned měnu, krytou americkým zlatem 261
Námítky proti náhlému zhodnocení koruny a předčasné stabilisaci 261 — Po-
spíšil: pomalé zhodnocení a pak stabilisaci 261 — Důsledky klesání a stoupání
koruny 262 — Zvláštní důvody pro vyšší kurs: podpora spořivosti a racionalisace
výroby 263 — Náprava měny věcí národní prestiže i otázkou mravní 264 — Proti
instinktům rozum! 265

Rašín ministrem financí 267 — První projev: nelze žít na útraty státu! 269 — Tři
choroby republiky 271 — Rozhodnutí o finanční reformě 272 — Chce stáhnouti
80 procent, sněmovna 50 procent, ve skutečnosti staženo 30 procent 272 — Před sně-
movnou 273 — Pracovat a šetřit! 274 — Mužem dne 275 — Kolkování, zmenšení
oběhu, závora proti inflaci 276 — Soupisy majetku 277 — Snahy vrátiti se k úvěro-
vému hospodářství 277 — Rašín volá! 278 — Pro zlatý poklad republiky! 278

Tendence v masách, skutečnost a úkoly státu 279 — Osudné bludné kolo 283
Nová zkouška státníkova 283 — Stát musí obrátit 284 — Fronta proti koruně 285

Státní výdaje rostou skokem 286 — První rozpočet 287 — Deficity, daně,
půjčka 287 — *Salus rei publicae suprema lex* 289 — Deficit roste 290 — Rozeberete
a rozdáte celou republiku! 290

VII.

21. květen 1919 292 — Demise národně-demokratických ministrů 292 — Obecní
volby: polovina socialistů 292 — Klíč 293 — Vyhlídky strany 293 — Tusar 294
Kam až půjde socialistická éra? 294 — V opozici 295 — Vlastnictví zavazuje 297
Volební agitace 298 — Volby 18. dubna 1920 301 — Rudo-zelená koalice 302
Krise v sociální demokracii a ve vládě 302 — Pád vlády a režimu 304 — Hmotné
poměry 305 — Schodek v rozpočtu tři a jedna čtvrtina miliardy 306 — Stát doplácí
15 Kč na jeden kg mouky! 307 — Engliš 308 — Rašín proti válečným půjčkám 309
Konflikt s Němci 310 — Státní úvěr selhává, nutno šetřit a chránit státní hospo-
dářství proti libovůli 311

Inflace není, ale koruna přece klesá. Proč? 313 — Spětí s markou 314 — Papírová měna neznámého státu 314 — Obilní pasivum 315 — Nedůvěra k vnitřním poměrům republiky 317 — Drahota, mzdové hnutí, vzrůst osobních vydání 317 — Oběh stoupá, ale jeho složení se mění 319 — Rašín brání svůj plán 321 — Mzdy nedosahují výše drahoty, ale pomáhají, aby se špatný kurs přelával do cen 323 — Dělnictvu pomůže teprve druhá éra Rašínova roku 1922 325 — Inflacionisté 327 Stabilisovatí, ale při uměle nízkém kursu? 328 — Ohled na střádaly a majitele domů, stavební ruch, racionalisace a příliv kapitálu z ciziny rozhoduje pro vyšší kurs koruny 328

VIII.

15. září 1920 likvidace vlády, režimu, éry 330 — Nový režim: úřednická vláda 330 Komunistický puč 331 — Finance 331 — Potřeba organisovatí většinu 332 — Uklidnění 333 — Boje v socialismu a nová orientace 334 — Ústředny kusem socialisace? 335 — Trpká skutečnost 336 — „Bílé zlato“ 336 — Hospodářství se vzpírá státnímu zasahování 337 — Rašínův útok na ústředny a program na rok 1921 338 Na mouku doplaceno deset miliard korun 341 — Skutečné schodky státního hospodářství byly menší než rozpočteno, ale státní dluh přece vážně roste 343 — Nesnáze státního úvěru 344 — Daně a přirážky nelze již zvyšovatí, proto nutno snížovatí rozpočet 345 — Idea součinnosti v politice na postupu 347 — „Pětka“ 348 Její metoda 348 — Úsporná komise 352 — Nový koaliční kabinet 353 — Pětka do vlády 355 — Koruna stoupá, světové ceny klesají, okolní valuty se hroutí 355 „Na ostrově“ 356 — „Šetřit, šetřit, šetřit!“ 357 — Ceny klesají 358 — Proč stoupá koruna? 359 — Krise 361 — Stagnace, úpadky, nezaměstnanost 361 — Stanovisko průmyslu 362 — Baťa 363 — Rašín opět do financí 364 — Žádné experimenty! 364 Rašín opět před sněmovnou 366 — Fronta nespokojených 367 — „Teď jste zabíli československou korunu!“ 370 — Útok na korunu odražen 371 — Úřednická otázka, staré hříchy a nové nesnáze 371 — Pardubická schůze 374 — V noci na 16. prosince 1922 377 — Legionáři 379 — Devatenáctiletý 383 — V Žitné ulici 5. ledna 1923 385

IX.

Nezkušenost ve věcech státu 386 — V hospodářství lépe 386 — Stát může vše? 387 Radikální realismus 388 — Bouřlivák z Omladiny obrací společnost zpět 389 Vignety nerozhodují 390 — Pro střádaly 390 — Mravní motivy ve financích 191 Co je moderní hrdina? 392 — I co tě nepálí, has! 393 — Zůstal radikálem 393 Vůle a vědění 396 — Zkušenosti a příklad Anglie 396 — Prostota 397 — Život těší 397 — Vztahy k svým 398 — Radost ze styků s lidmi 398 — Spíše vojevůdce než politik 399 — Překážky vábí 399 Československo ostrovem 400 — Vzepřítí se inflací, znamenalo vzítí na sebe těžké důsledky 402 — Působení na stoupence i protivníky 403 — Dva základní impulsy: nacionalismus a pravdivost 404 — Literatura 406 — 413 — Rašínův článek o upisování válečné půjčky 414 — 416

